

Asia: VN/30743/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskeva valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetusta selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

Asetus on pääsääntöisesti selkeä, toimeenpantavissa ja siinä on huomioitu oleelliset asiat. Nostamme kuitenkin esille vielä määrittelyn sanojen "leikkaus" sekä "toimenpide" osalta. Asetuksessa "leikkaus" on määriteltä leikkaussaliolosuhteita vaativaksi toimenpiteeksi ja "toimenpide" toimenpiteeksi joka voidaan turvallisesti tehdä leikkaussaliolosuhteita kevyemmissä olosuhteissa. Asetuksessa ei tarkemmin kuitenkaan määritellä kuka tai miten lopulta tuo ero määräytyy. Emme ole selvän toimenpidetapahtuman listauksen puolella tämän jaon osalta, mutta jääkö päätös hyvinvointialueiden päätettäväksi? Erityisesti jos toimenpiteessä (leikkausta kevyempi toimenpidemuoto) tulee jonkinlainen odottamaton ongelma, voidaan joutua tilanteeseen, jossa pohditaan onko asianomainen toimenpide "toimenpide" vai "leikkaus" sekä kuka päätöksestä lopulta kantaa vastuun.

Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

Ei kommentoitavaa

Kommentit muista keskittämisi- ja päivystysasetuksen muutosehdotuksista

Suomen Käsikirurgiyhdistys Ry vastaanotti lausuntopyynnön (VN/30743/2024) 08.01.2025 liittyen Sosiaali- ja Terveysministeriössä käynnissä olevaan päiväkirurgisten leikkausten ja asetusten säädösvalmistelua varten. Arvostamme kiinnostustanne erikoissairaanhoidon kohtaan.

Yleisesti ottaen on todettava, että käsikirurgiset toimenpiteet ovat hyvin päiväkirurgiaan soveltuvia. Käsikirurgia erikoisalana onkin toimenpiteiden osalta ollut vahvasti mukana viime vuosikymmenten yleisessä murroksessa päiväkirurgisempaan suuntaan. Päiväkirurgiaa puoltaa, että merkittävä osa

toimenpiteistä voidaan tehdä paikallis- tai plexus-puudutuksella yleisanestesian sijaan. Lisäksi huomioitavaa on, että merkittävään osaan toimenpiteistä riittää jopa asianmukaisesti varusteltu toimenpidehuone varsinaisen leikkaussalin sijaan. On kuitenkin todettava, että erikoisalamme hoitaa myös päiväkirurgiaan soveltumattomia potilaita toimenpiteineen, vaikkakin tämä verrattain on pieni osa erikoisalan potilaista. Päiväkirurgiaan selvästi soveltumattomia potilasryhmiä ovat erityisesti välitöntä päivystyskirurgiaa vaativat avovammat ja infektiot sekä anesthesiologisista tai muista epäsuorasti toimenpiteeseen liittyvistä syistä osastoseurantaa vaativat potilaat. Aukotonta leikkaus- tai toimenpidekohtaista luetteloa on vaikea näin ollen määrittää ja hoitavilla lääkäreillä tulisi olla mahdollisuus tapauskohtaiseen harkintaan. Nykyisessä käytännössä päiväkirurgiset kriteerit liittyvätkin tehtävän toimenpiteen lisäksi potilaan perussairauksiin, tukiverkkoon/toimintakykyyn (aikuinen hakija ym.) sekä anestesiaalääkärin konsultaatioon. Puollamme asetuksen osalta enemmän päiväkirurgisten kriteerien määrittelyn kuin tarkan toimenpidekohtaisen määritelmän puolesta, jossa myös potilaskohtaiset syyt (ml. ASA-luokitus) otetaan huomioon.

Ympäri vuorokautinen leikkaussalivalmius sekä lääkärin läsnä päivystys liittyy keskeisesti mahdollisten leikkauskomplikaatioiden potilasturvalliseen hoitoon. Yleisesti ottaen käsikirurgisia toimenpiteitä voidaan pitää verrattain turvallisina ja erittäin harvoin komplikaatiot vaativat välitöntä, tuntien sisällä toteutettavaa, leikkaussalihoitoa. Päättäntävaltaa ongelmatilanteissa tulisi säilyttää toimenpiteitä tekevillä yksiköillä, siitä miten hoidon porrastus järjestetään.

Kiitämme mahdollisuudesta tuoda mielipiteemme erikoisalayhdistyksenä esille.

Suomen Käsikirurgiyhdistys Ry:n puolesta,

Panu Nordback, puheenjohtaja

Helsingissä 24.06.2025

Panu Nordback
Suomen Käsikirurgiyhdistys Ry

